

GRAĐA

GRAČANIČKI GLASNIK
časopis za kulturnu historijuBroj 58
Godina XXIX
Novembar, 2024.
[str. 163-169]

© Monos 2024

Pravila Narodne biblioteke u Gračanici (1928.)

Redakcijska napomena: Pravila Narodne biblioteke u Gračanici temeljni su dokument na kojem se zasnivao rad ovog kulturno-prosvjetnog društva. Pravila su, nakon propisane procedure i pravnog postupka, odobrena od Ministarstva prosvjete Kraljevine SHS dana 9. novembra 1928. godine. Original dokumenta danas se čuva u Arhivu Jugoslavije u Beogradu (fond br. 66, fascikla 2.280, jedinica opisa: 2.151). Dokument donosimo u izvornoj formi. [Redakcija]

Rules of the National Library in Gračanica (1928)

Editorial Note: The rules of the National Library in Gračanica are a foundational document upon which the work of this cultural and educational society was based. The rules were approved by the Ministry of Education of the Kingdom of Serbs, Croats, and Slovenes on November 9, 1928, following the prescribed procedures and legal processes. The original document is currently preserved in the Archive of Yugoslavia in Belgrade (fond no. 66, file 2.280, description unit: 2.151). We present the document in its original form. [Editorial Board]

***

Pravila Narodne biblioteke u Gračanici

I. Ime

Član 1.

Društvo nosi ime "Narodna Biblioteka" u Gračanici.

Član 2.

Narodna Biblioteka ima svoj žig u obliku elipse s naslovom "Narodna Biblioteka" u Gračanici.

II. Zadatak

Član 3.

Zadatak je Narodne Biblioteke:

1. da nabavlja knjige, časopise i novine za svoju knjižnicu i čitaonicu.
2. da svojim članovima daje knjige, časopise i novine na čitanje.
3. da članovima i ostalom građanstvu drži predavanja o svemu onome, što bi mu uzdiglo zdravlje, promicalo trezvenost i krenulo život napretku.
4. da za sve nepismene muške i ženske priređuje zimske analfabetske kurseve.
5. da za ženske priređuje kurseve za sve grane domaćeg života.
6. da preuzima i radi sve ono, što ide njegovom ekonomskom podizanju, -

III. Sredstva

Član 4.

Sredstva su za nabavku knjiga, časopisa i novina i vršenje ostalih zadataka Narodne Biblioteke ova:

1. Ulozi redovnih članova (čitalaca);
2. Ulozi utemeljača;
3. Ulozi dobrotvora;
4. Pomoć državna, oblasna, sreska i opštinska
5. Dobrovoljni prilozi; .
6. Pokloni i zaveštanja;
7. Pomoć Ministarstva Prosvjete;
5. Prilozi sa zabava, koncerata i predavanja.

IV. Fond

Član 5.

Fond Narodne biblioteke ima zadatak, da prikupi, gotovinu, koja je potrebna, za podizanje Doma za Narodnu Biblioteku, u kom bi bile prostorije za javna predavanja, čitaonicu, knjižnicu i druge potrebe.

Član 6.

Gotovina Fonda davaće se na čuvanje Poštanskoj štedionici ili na priplod Upravi Fondova.

V. Članovi

Član 7.

Član (čitalac) Narodne Biblioteke može biti bez obzira na pol i godine svako lice, koje nije odano kakvom poroku ili neuglednom životu i koje Upravni Odbor primi.

Narodna Biblioteka ima članove:

1. Redovne (čitaoc);
2. Utemeljače;
3. Dobrotvore;
4. Počasne.

Član 8

1. Redovni član (čitalac) može biti svako lice, koje Upravni Odbor primi i koje bude svakog mjeseca plaćalo po 3 dinara.
2. Sobzirom na imovinsko stanje i dob člana (čitaoca), Upravni Odbor mu može smanjiti ili ga potpuno oprostiti članarine.
3. Ako sredstva za snabdevanje Narodne Biblioteke budu dovoljna i bez članskih uloga, skupština može donijeti odluku da plaćanje članskih uloga prestane.
4. Utemeljač je ono lice, koje položi Fondu jednom za svagda najmanje 100 D. Lica, koja su siromašnog stanja mogu se upisati za utemeljača ulogom od 50 D.
5. Dobrotvor je onaj, koji Fondu položi jednom za svagda najmanje 200 D.
6. Počasni članovi mogu biti ona lica, i prosvetno kulturne ustanove iz Kraljevine S.H.S. koja se vidno ističu u radu na narodnom prosvjećivanju. Počasne članove bira skupština.

Član 9.

Za utemeljače i dobrotvore mogu srodnici, prijatelji i drugovi upisati i umrla lica.

Član 10.

Svaki je član dužan dolaziti na skupove, sijela, koncerte, predavanja i ostale priredbe, koje priređuje Uprava Narodne Biblioteke.

Član 11.

Svaki je član (čitaoc) dužan, da pozajmljenu knjigu na čitanje, iz Biblioteke, brižljivo čuva i vrati na određeni rok.

Član 12.

Ako pozajmljenu knjigu ošteti, mora u od strane Uprave određenom roku kupiti novu ili istu platiti po koštanju.

Član 13.

Svaki je član dužan da radi na uspješnom razvitku Narodne biblioteke i sredstvima agituje, da što veći broj lica postanu članovi.

Član 14.

Redovni članovi (čitaoci) imaju pravo:

1. da dolaze u čitaonicu i tu da čitaju knjige, časopise i novine.
2. da iz knjižnice uzimaju knjige i časopise na čitanje.
3. da podnose pismene predloge, molbe i žalbe Upravnom Odboru, Nadzornom Odboru i Skupštini.

Član 15.

Utemeljači, dobrotvori i počasni članovi imaju prava:

1. da čitaju knjige, časopise i novine Narodne Biblioteke.
2. da podnose pismene predloge, molbe i žalbe,
3. da im se fotografije izvjesu u prostorijama Narodne Biblioteke ili se čuvaju u knjizi spomenici.

Član 16.

Ako redovni članovi (čitaoci), utemeljači i dobrotvori, učine što protivno ovim pravilima Up. Odbor će ih kazniti:

1. opomenom;
2. novčanom kaznom od 1-10 D.
3. isključenjem.

Isključenje utemeljača, dobrotvora i počasnih članova odobriće Skupština.

Upravni Odbor će isključiti svakog onog člana, koji bude ili delom ili reči ili ponašanjem radio protiv interesa Narodne Biblioteke.

VI. Organi

Član 17.

Organi su Narodne Biblioteke ovi

1. Upravni Odbor;
2. Nadzorni Odbor;
3. Skupština.

Član 18.

Članove Upravnog Odbora, koji se sastoji iz 4 člana, bira skupština. Skupština bira predsjednika na 4 godine, a ostala 3 člana Odbora na 1 godinu, koje predsjednik listom predlaže Skupštini.

Upravni Odbor predstavlja i svuda zastupa Narodnu Biblioteku ili sam ili preko predsjednika. Članovi Upravnog Odbora ne mogu u isto vreme biti i članovi Nadzornog Odbora.

Član 19

Članovi Upravnog Odbora sastaju se u redovne sednice jedanput u mesecu ili kad predsjednik zatraži. Sednicama rukovodi predsjednik, a ako je on sprečen, njegov zamenik ili koga on odredi.

Odluke su odbora punovažne, kad su sednici prisutna najmanje 2 člana odbora računajući tu predsjednika ili njegova zamenika. Pri ravnoj podeli glasova rešava ona strana na kojoj je predsjednik.

Član 20.

O radu odbora vodi se zapisnik. Zapisnik vodi sekretar, a potpisuje ga predsjednik i sekretar.

Član 21.

Dužnosti su Upravnog Odbora:

1. Da pod zakonskom odgovornošću upravlja Narodnom Bibliotekom i da se stara o njenom napretku.
2. Da odlučuje o nabavci knjiga, časopisa i novina za knjižnicu i čitaonicu.
3. Da izvršuje skupštinske odluke i odlučuje o novčanim izdancima.
4. Da bira redovne članove (čitaoce), utemeljače i dobrotvore i da odlučuje o neurednim članovima.
5. Da svakog meseca pregleda ceo društveni rad i da nađeno stanje unese u zapisnik i da overi novčane knjige.
6. Da saziva vanredne skupštine, kad se za to potreba ukaže.
7. Pa svake godine sazove redovnu skupštinu i da joj podnese opsežan godišnji izveštaj o svome radu kao i godišnji račun za minulu godinu.

Član 22.

Članovi Upravnog Odbora solidarno su odgovorni za svu štetu, koja bi nastala usled njihova nehata, nesavesnog i nepravilnog rada i vršenja dužnosti. Ova odgovornost ne može pasti na onog člana odbora, koji je protivu odluke odborske ili njegovog nehata odvojio mišljenje u zapisniku ili dao pismeni protest.

VII. Nadzorni odbor

Član 23.

Nadzorni Odbor sastoji se iz 3 člana, koje bira Skupština na 1 godinu.

Član 24.

Članovi Nadzornog Odbora ne mogu ujedno biti i članovi Upravnog Odbora.

Član 25.

Nadzorni odbor je dužan:

1. da pazi, da se u Narodnoj Biblioteci radi po pravilima i skupštinskim odlukama;
2. da sazove vanrednu skupštinu, ako je ne bi sazvaio Upravni Odbor;
3. da svakog meseca pregleda svoju imovinu i da na skupštini podnese izvještaj.

Član 26.

Članovi Nadzornog Odbora odgovorni su moralno i cijelom svojom imovinom solidarno za štetu, koja bi nastala usled toga, što nisu radili po odredbama ovih pravila i skupštinskim odlukama.

VIII. Skupština

Član 27.

Skupština ima redovnih i vanrednih.

A. Redovna (glavna) skupština.

Redovnu glavnu skupštinu saziva odbor (Upravni) svake godine pismeno na sedmicu dana pre. Redovna skupština se održaje, ako na nju dođe najmanje 1/2 članova. Inače se odgađa na jedan sat i onda se održaje bez obzira na broj prisutnih članova.

Dnevni red je ove skupštine:

1. otvaranje skupštine i izbor dvojice verifikatora i perovođa;
2. izveštaj tajnika;
3. izveštaj blagajnika;
4. izveštaj knjižničara;
5. izveštaj Nadzornog Odbora;
6. diskusija o tim izveštajima;
7. podelenje apsolutorija starom odboru s obzirom na član 1 [...];¹
8. biranje novog odbora;
9. odlučivanje o predlozima i žalbama svojih članova, koji moraju biti pismeno dostavljane preko upravnog odbora pre skupštine na mesec dana;
10. eventualije.

Skupštini predsjedava predsednik Upravnog Odbora.

B. Vanredna skupština.

Član 28.

---

1 Nečitko uslijed oštećenja u dokumentu.

Upravni odbor saziva izvanrednu skupštinu, kad zaključi taj odbor ili za-
traži 2/3 članova društva i na njoj se raspravlja samo o onome, št je ozna-
čeno u pozivu za saziv.

IX. Predstanak društva

Član 29.

Društvo prestaje:

1. Kad broj članova pane ispod 5;
2. odlukom vlasti ili fuzijom.

U slučaju prestanka Narodne Biblioteke o njenoj će se imovini starati njeni
osnivači, dok ne bi ponovno oživila.

xxx

Predsjednik: M. Kamarić.

Tajnik: H. Bujukalić

Blagajnik: Sulejmanović...

Knjižničar: Dž. Halilbegović